

Zdislava

Litoměřická diecéze

Leden 2009
20Kč

**SLOVO SE STALO TĚLEM
A PŘEBÝVALO
MEZI NÁMI**

Vážení a milí čitatelé a příznivci našeho diecézního časopisu „Zdislava“, všechny Vás na začátku nového roku zdravím ve jménu Páně, protože tak vždycky křesťané začínají nové dílo i vstupují do nového období pozemského života. Ptám se ale sám sebe: čím je jiný první den, příp. čím se odlišují první dny nového roku od dnů ostatních? Ničím. Den jako den. Ráno vyhlížíme východ slunce, přes den se věnujeme svým povinnostem, večer slunce zapadá a blíží se noc, ukládáme se ke spánku. Výjimečný den prožijeme jen, když budeme vstávat a usínat s čistým svědomím a vědomím, že jsme během toho určitého dne druhým způsobili třeba i nepatrnou radost, že jsme Pánu Ježíši v ten den neudělali ostudu. Výjimečnost dne, domnívám se, spočívá nikoliv ve výjimečnosti např. počasí nebo věci, které jsme získali, ale v dobrém srdci člověka, které tluče pravidelně ve prospěch lidí a k Boží chvále.

Bůh Vás provázej a žehnej Vám. Váš + Jan, biskup

Římskokatolická farnost Jiříkov

ZVE NA SLAVNOSTNÍ POUTNÍ MŠI DO BAZILIKY VE FILIPOVĚ

V úterý 13. ledna 2009 ve 4.00 hod začne v bazilice ve Filipově slavnostní poutní mše. Hlavním celebrantem bude Mons. Jan Baxant a poprvé se tak s novým litoměřickým biskupem budou moci setkat věřící ze Šluknovského výběžku. Bohoslužby se pravidelně účastní několik desítek dalších koncelebrujících kněží. Poutní chrám, spravovaný Římskokatolickou farností Jiříkov, se nalézá ve Filipově, místní části Jiříkova, přímo na státní hranici se SRN. Nejmladší mariánská svatyně v litoměřické diecézi se od svého počátku v roce 1866 těšila velké úctě věřících.

Během let se stala nejnavštěvovanějším mariánským poutním místem v diecézi. „V domku čp. 63 ve Filipově žila těžce nemocná tkadlena Magdaléna Kade (5. 6. 1835 - 10. 12. 1905). Ve 4.00 hodiny nad ránem dne 13. 1. 1866 se Magdaléně při modlitbě zjevila Panna Maria a přislíbila jí uzdravení. Dosud nevléčitelně nemocná Magdaléna byla dalšího dne zcela zdráva a znovu mohla začít pracovat. K "milostnému domku", místu zjevení Panny Marie a zázračného uzdravení, začaly putovat zástupy lidí,“ připomíná historii zjevení farář Jozef Kujan z Římskokatolické farnosti Jiříkov.

„Srdečně zvu všechny lidi dobré vůle na slavnostní poutní mši do baziliky Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Filipově. Je to výroční den zázračného uzdravení Magdalény Kade. Stovky lidí z celé republiky přijíždějí do Filipova, aby se slavnosti mohly účastnit. Není samozřejmě nic jednoduchého vstávat do zimy uprostřed noci, ale kdo to neprožil, nemůže soudit. Budu se proto těšit, že se tam uvidíme,“ řekl P. Jozef Kujan ze salesiánské komunity, která spravuje farnost v Rumburku, Jiříkově a okolí.

Klára Mágrová

ČASY BOHOSLUŽEB V BAZILICE VE FILIPOVĚ (12. 1.-20. 1. 2009):

12. 1. 2008, 17.00 hod.,
večerní mše sv., po které zůstane
bazilika

už celou noc přístupná
13. 1. 2009 - 4.00 hod.

(hlavní celebrant litoměřický
biskup Mons. Jan Baxant)
9.00 hod. (v německém jazyku)
10.30 hod.
17.00 hod

Oktáv zjevení: 14. 1.-20. 1. 2009,
17.00 hod.

Už nejsi otrok, ale syn a dědic.

Gal 4,7

Přeji krásný rok plný světla. 2009
Petr Hudeček

Neboj se, já jsem tvůj štít. Gn 15,1

Nový GENERÁLNÍ VIKÁŘ Litoměřické diecéze

Od 1.1.2009 byl novým generálním vikářem Litoměřické diecéze jmenován P. Stanislav Příbyl CSSR, provinciál Kongregace redemptoristů v ČR.

Praha: P. Stanislav Příbyl se narodil 16.11.1971 v Praze-Strašnicích. Po ukončení základní školy studoval Střední průmyslovou školu zeměměřickou. Po maturitě absolvoval noviciát v Polsku (1990-1991), složil řeholní sliby v kongregaci redemptoristů, poté studoval KTF UK a prožil formaci v pražském Arcibiskupském semináři (1991-1996). Po vysvěcení na kněze (1996) byl farním vikářem na Svaté Hoře (1996-1999) a farářem tamtéž (od roku 1999). V roce 2002 byl zvolen provinciálem pražské provincie redemptoristů. V roce 2004 byl jmenován prezidentem Arcidiecézní charity Praha. V roce 2008 byl jmenován členem kněžské rady v Pražské arcidiecézi. Mezi jeho oblíbené činnosti patří hudba, v letech 1985-1990 působil jako varhaník v různých pražských kostelích, především ve své domácí farnosti v Praze-Strašnicích. Rovněž v kněžském semináři se věnoval této činnosti.

Mluví polsky, anglicky, německy a italsky.

UŽ JSEM Litoměřičanem

23.12.2008 vyšel v Litoměřickém deníku rozhovor s naším biskupem, otcem Janem. Jelikož naše diecéze sahá i tam kde zmíněný deník nevychází, rozhodli jsme se jej s laskavým svolením L.D.přetisknout.

Pro Mons. Jana Baxanta, dvacátého sídelního biskupa litoměřické diecéze, se v Litoměřicích otevírá nová životní kapitola. V adventním čase tu pro něj začal i nový církevní rok.

Pane biskupe, ve svém novém působení jste zhruba měsíc. Už jste se tu stačil porozhlédnout?

Snažil jsem se. Ale je toho ještě mnoho přede mnou.

Měl jste možnost setkat se s věřícími i v dalších vikariátech než v litoměřickém? Je sever Čech opravdu regionem bezvěrců?

Během této krátké doby jsem učinil několik pastoračních návštěv v několika vikariátech, zatím ne ve všech, ale tam, kde jsem byl, mohu říct, že se mi líbila jak jednotlivá místa, tak i jednotlivá společenství lidí, a to nejenom věřících. Proto se mi nezdá, že by byl tento region, promiňte mi ten výraz, nábožensky odepsaný. Nemám ten první dojem.

Při nástupu do čela litoměřické diecéze jste poznamenal, že to nebude procházka růžovou zahradou. Došlo už na vaše slova?

Zatím se nepotvrdila. Jen tuším, že to procházka růžovým sadem nebude, i když ta, sama o sobě, je vždycky krásná.

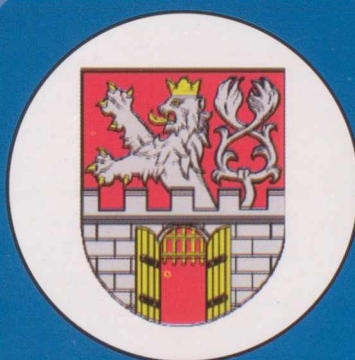
V den biskupského svěcení jste naznačil, že s novým biskupem přijde i nový tým lidí. Mohl byste říct, jaké personální změny chystáte a odkdy?

Nový tým lidí je skupinka nejbližších spolupracovníků. Určité kroky jsem už učinil v rovině úvah a rozhovorů. Personální změny, resp. personální obměnu chystám, nikoliv však čistku. To by bylo nedůstojné a nelidské jednání. Začátkem roku by snad mohlo dojít ke zmíněné obměně.

Pracoval jste jako generální vikář českobudějovické diecéze, což je pro mě jakýsi správce majetku, takže jste tzv. v obraze. Vzhledem k tomu, že na opravy a údržbu církevních památek není dost peněz a mnohé jsou v havarij-

ním stavu, jaký je váš názor na prodej církevního majetku? Ať už obcím nebo soukromým osobám, které nyní mohou dosáhnout na dotace?

Jako generální vikář v Českých Budějovicích jsem otázku církevního majetku jako jednu z mnoha dalších také řešil, samozřejmě ve spolupráci s biskupem. Mohu říci, že mnohé, především kostely českobudějovické diecéze, jsou, dejme tomu, v lepším stavu než zde. Tam jsme totiž pocítili až velkorysou pomoc bývalých rodáků z Rakouska a Německa. Jak jezdím po litoměřické diecézi, zjišťuji, že zdejší kostely nejsou v tak dobrém technickém stavu, což je zřejmě způsobeno tím, že tu fáze obnovy nebyla natolik intenzivní jako v jižních Čechách. K otázce nakládání s církevním majetkem, to znamená jeho prodeje, pronájem, ale i další využití ve spolupráci s nadacemi, spolky nebo lidmi, kteří projeví o ten který kostel či faru zájem, bych chtěl říct, že pokud by měly být tyto objekty moudře využity, nepřejí si, abychom se tohoto mnohdy velmi zuboženého církevního majetku za každou cenu drželi. Určitě budeme hledat možnosti, jak tuto problematiku řešit spolu s obcemi a postupnými zájemci, kteří by

měli připravené projekty na smysluplné využití těchto objektů například v sociální oblasti a podobně. Nebude to ale otázka číslo jedna, protože já bych se rád věnoval především lidem a zachraňoval ty unavené a nemocné, nebo lidi žijící v nejistotě a různých nesnázích. Majetek diecéze jsou především lidi a jejich duše.

Jak se díváte na jednání o majetkovém vyrovnání mezi státem a církvemi?

To je zatím nedokončený proces. Protože k dohodě mezi státem a církvemi ne-

došlo, vnímám tento stav jako realitu. Je to tak, jak to je, radost z toho nemám.

Končí advent, začínají vánoční svátky. Kde a s kým je strávíte?

Diecézní biskup se musí držet své katedrály, svého kostela a svých věřících, takže v Litoměřicích - se svou rozšířenou rodinou, svými novými spolupracovníky. S nimi se teď budu radovat, setkávat se a mluvit. Budu ale myslet na věřící celé diecéze.

Máte nějaké vánoční přání?

Nechci, aby to vyznělo pateticky, ale ve-lice si přeji, abychom všichni prožili následující dny v pokoji, abychom měli radost v srdci a aby byli lidé šťastní, že mají jeden druhého. Aby měli po celý rok někoho, s kým si rozumějí a necítili se opuštěni.

Dáte si i vy do nového roku nějaké předsevzetí?

Novoroční předsevzetí jsem si nikdy nedával. Pro mě přelom roku není až tak zásadní věc. Přelomovým okamžikem byl v mém životě ten, kdy mi zemřela maminka, otec, kdy někdo z mých blízkých těžce onemocněl. Chvilu, kdy jsem byl vysvěcen na kněze, nebo ten poslední zásadní předěl v mém životě, kdy jsem byl vysvěcen biskupem. Přeci jen ale do budoucnosti vyhlížím s hlubokým vnitřním přáním, kdy si říkám: Pane Ježíši, abych ti neudělal ostudu, abych byl tobě i lidem užitečný.

Při vašem setkání na radnici se starostou města Ladislavem Chlupáčem jste řekl, že se hodláte stát Litoměřičanem. Už jste se jím stal, pane biskupe?

Představte si, že ano. Už je to potvrzeno černé na bíledě zeleném - v občanském průkazu mám napsáno, že Litoměřice jsou mým trvalým bydlištěm.

Chtěl byste něco Litoměřičanům v souvislosti s novým rokem vzkázat?

Když už jsou Litoměřice Zahradou Čech, aby je těšilo, že tu mohou žít, a aby pro tuto Zahradu také obětavě pracovali.

JANA MICHÁLKOVÁ

**TROCHU CESTO-, TROCHU DĚJE-PISNÉ POJEDNÁNÍ
O MÍSTECH ZASVĚCENÝCH SV. PAVLU
V ROCE SVATÉHO PAVLA**

LITOMEŘICKÁ DIECÉZE POHLEDEM Z AFRIKY

aneb

Petra Paulovské (mot)putování

ROZHODNUTÍ

Žiji již 30 let ve farnosti svatých Petra a Pavla v Semilech. Občas zabloudím mimo diecézi i mimo republiku a k milému překvapení najdu u portálu kostela dvě "domácí" sochy, někdy ve vrcholu trojúhelníku s Pannou Marií. A najednou si připomenu světovou důležitost tohoto trojúhelníku pro prvotní církev i současnost. Kolik takových kostelů je u nás v diecézi, napadlo mě kolikrát s přáním zjistit počet a některé navštívit. Zůstávalo však stále u povrchních předsevzetí až do prázdninového čísla Zdislavy, kde jsem dostal bez shánění jako na stříbrném podnose úplný výčet všech jednatřiceti míst pěkně bílé na červeném. Nechyběla provokativní věta závěrem:

Najde se poutník, který navštíví v průběhu roku sv. Pavla všechny "jeho" diecézní kostely? Již nešlo jinak. Byl jsem rozhodnut. Teď, zvláště v roce sv. Pavla nebo nikdy.

Můj pohled a popisování průběhu pouti je poněkud specifický a jak jsem se mnohokrát přesvědčil, je cizí až nevhodný pro 85% žen a proto bych poprosil, aby včas věnovaly čas jinému katolickému periodiku. Ano, je to mužský pohled a budou mně rozumně celkem jistě kluci, odrostlejší kluci a chlapi do 70 let. Za nerespektování tohoto upozornění neberu zodpovědnost.

PUTOVÁNÍ

Putování, pout', - pojmy mnohokrát rozebírané a vysvětlované v různých

knížkách o poutních místech jak přímými účastníky, včetně duchovního doprovodu, tak zkušenými komentátory. Nejdůležitější je vždy důvod, cíl a způsob. Důvod je výše naznačen, bylo 31 cílů a o způsobu rozhodla komplikovaná zlomenina nohy. Zdraví vědí, že nejkrásnější putování je po svých, svým tempem, s dobrou přípravou, výbavou, najednou nebo etapově. Nejbližší pěšimu způsobu je pohyb koňmo. Jízdu na koni jsem měl povinně ve škole, ale z mnoha důvodů, které netřeba rozebírat je to putování nepraktické. Proto z pohledu dnešní doby je putování na motorce pro člověka ne zcela zdravého nebo pohybově nenadáního pěšimu putování nejbližší právě pro ten bezprostřední kontakt se vzduchem, cestou, přírodou. Tomu se "krabicové" putování (auta, autobusy) nedá přirovnat.

MOTORKA

Jezdil jsem na motorce ještě v době, kdy to nebylo "IN" a pojem "motorkář" nebyl mezi lidem znám ani negativně, ani pozitivně. Dnes je to synonymum pro člověka neodpovědného, který zvláště zavrženým způsobem komplikuje dopravní provoz, a je příčinou dopravních nehod. Jediným jeho pozitivem je fakt, že je dárce tělesných orgánů. Na nic z toho se necítím a se sobě rovnými razíme termín motopoutník. Možná, že bude trvat mnoho let, než se vžije, ale někdo s tím přijít musel, i když je to o slabiku víc.

Česká kolektivní i církevní paměť by

Historik a publicista Jaroslav Šebek ve svém článku uvádí některá významná výročí, která si budeme připomínat v roce 2009.

V uplynulém roce se stala otázka vlivu „osudových osmiček“ na české dějiny jedním z témat společenskoo-kulturních diskusí. U příležitosti významných kulatých výročí se konala celá řada odborných sympozií, konferencí a workshopů. Zásahu na šíření diskuse však měla také mediální sféra, zejména veřejnoprávní sdělovací prostředky. V ústraní však přitom nezůstala ani katolická církev, když se ve velké míře reflektoval odkaz našeho národního patrona sv. Václava v rámci oslav 1100 let jeho narození (a to jak v duchovní rovině na tradiční staroboleslavské pouti, tak i ve vědecké a kulturní rovině pořádáním velké odborné konference na půdě Katolické teologické fakulty a nedávno otevřenou výstavou v areálu Anežského kláštera, přičemž se na organizaci obou akcí podílelo z velké míry Arcibiskupství pražské).

Jsem přesvědčen, že hlubší diskuse o směřování naší národní i duchovní identity by se neměla omezit pouze na letopočty s osmičkou na konci. S nad-

sázkou lze říci, že to, co „spískaly“ osmičky, se pak ještě „dopékalo“ minimálně v devítkových letopočtech. Pokud se zaměříme na období moderních dějin a pomineme tak velké události našich kulturních a náboženských dějin z doby středověku a raného novověku, jejichž kulatá jubilea také budeme vzpomínat (patří k nim například přijetí dekretu kutnohorského z roku 1409, jenž změnil poměr hlasů na pražském vysokém učení ve prospěch Čechů či vydání Majestátu Rudolfa II. v roce 1609, zajišťujícího konfesní toleranci), najdeme opět mnoho významných dat, která ovlivňovala moderní historii a promítla se třeba zprostředkovaně i do církevního života. Stačí zmínit jenom některé.

V roce 1919 byly položeny základy politického a stranického systému a začal se rýsovat půdorys stavby československé státnosti. Byly rovněž přijaty první zákony, které ovlivnily vztah církve a státu a měly směřovat k omezení církevního vlivu ve veřejném prostoru. Po rezignaci prorakouského biskupa Huyna byl nově obsazen post pražského arcibiskupa teologem Františkem Kordáčem. Současně se na začátku roku utvořila Československá strana lidová jako reprezentant politického katolicismu.

Před osmdesáti lety proběhly velké oslavy milénia smrti našeho národního patrona sv. Václava, které vedle spirituální reflexe odkazu svatého knížete přispěly ke zlepšení vztahu společnosti a církve a k opětovné integraci katolicismu do národního života.

Před sedmdesáti lety dožíval okleštěný československý stát svou půlroční agónii v podobě Druhé republiky. Její politický i ekonomický systém byl budován jako vědomá antiteze předmnichovské republiky, přičemž byl její politický systém formován na autoritativních základech. Existenci tohoto státního útvaru ukončila okupace 15. března 1939 a následný vznik Protektorátu Čechy a Morava (o den dříve vyhlásilo Slovensko státní samostatnost pod vedením prezidenta a katolického kněze Jozefa Tisa). Potlačení demonstrací 28. října 1939, smrti medika Jana Opletala, následnými studentskými protesty a násilným uzavřením vysokých škol v listopadu 1939 skončily první velké akce českého vzdoru proti okupaci. Významné protiokupační aktivity byly spojeny také s církevním prostředím. Katolická církev, stejně jako ostatní křesťanské církve, se totiž stala relativně samostatným prostorem, kde mnoho českých lidí, a to věřících

Na jiném místě je popisováno, jak jsem přišel k motorce, ale je potřeba znovu opakovat, že pro její konstrukci a výdrž, kterou osvědčila v rallye Paříž - Dakar jí právem sedí název Afrika. (Je velmi vhodná pro ty, kdo si na motorce neumí vůbec nic udělat.)

PODZIMNÍ PUTOVANÍ

Hned zpočátku je potřeba potvrdit, že svatý Petr - minimálně v mém případě - k roku svatého Pavla patří a kdo ho prosí, tak je vyslyšen a sv. Petr rád spolupracuje. Za celou dobu jsem měl sice pestré počasí, ale nikdy nepršelo, i když to bylo někdy pěkně "nahnuté". Mokro a tzv. vlezlo jsou velmi nepříjemnými spolupoutníky.

Až dodatečně jsem zjistil, že u sv. Pavla historici uvádějí 4 velké cesty. Příjemnou náhodou se podařilo petropavlovské diecézní putování ve čtyřech etapách.

Pro jednoduchost záznamu jsem jednotlivé cíle označoval zkratkou pP a pořadovým číslem. Stejný způsob je u zápisu GPS souřadnic ** a konkrétních fotografií ***

Pobyt na místech byl někdy krátký, někdy delší, podle okolností a možností komunikace s místními. Duchovní projev se omezoval většinou na jednoduché zvolání: Svatý Petře a Pavle, orodujte za nás! (Je to podle vzoru: Jednoduchý člověk, jednodu-

chá modlitba.) Podařilo se celkem pravidelně zanotovat refrén nádherné poutní písně k této dvojici svatých (text: Dr. Čeněk Tomáško, nápěv Stanislav Mach):

"Svatý Petře, svatý Pavle, - v ústrety dnes pějeme vám: Buďte sloupy naší víře, upevníte duši chrám!"

Zapísování souřadnic GPS má několik formátů. Domnívám se, že nejčastější je zapísování ve stupních, minutách a vteřinách. Jako první trojčíslí se uvádí severní šířka (N), v pořadí druhé je východní délka (E). Protože je v tom systém a značky pro stupně minuty a vteřiny se na klávesnicích těžko hledají, dělím jednotlivá čísla pomlčkami. Tanvaldský kostel má tedy šířkovou hodnotu 55 stupňů, 44 minut a 18,7 vteřin, délkovou hodnotu pak 15 stupňů, 16 minut a 41,4 vteřin. Přístroje obvykle ukazují konkrétním místem i orientační nadmořskou výšku.

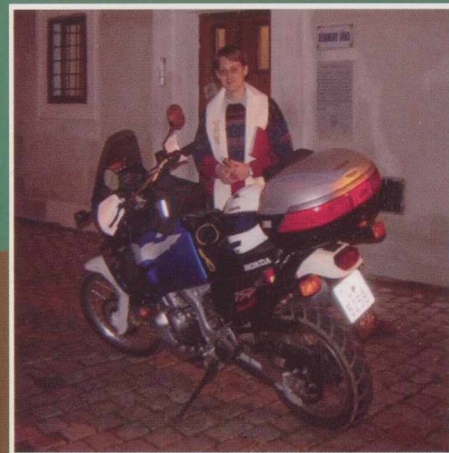
Tabulka s kompletními daty je na str. 13

Rozhodování o poutním motocyklu nebylo unáhlené. Chtěl jsem, aby to do sebe trochu zapadalo. Stroj to musel být především spolehlivý! (Nic si na tom pro manuální nezručnost neumím udělat.) A tak po dlouhém hledání jsem našel Afriku.

Japonci zkonstruovali v 80. letech motorku, která vydržela a vítězila těžkou soutěž Paříž-Dakar. (Mimo jiné měla na každém válci dvě svíčky! Pro sichr.)

Našel jsem dovozce, který byl z Jevíčka. Nabízel dovoz již jeté mašiny z Itálie, která byla modrobílá. Tato barevná "mariánská" kombinace mě nadchla. Proběhlo několik telefonátů, ale stále jsem si nebyl jist. Ale brzo přišlo další pošťouchnutí.

Setkal jsem se "náhodou" s jedním knězem, který byl taky z Jevíčka. Dál jsem už neváhal a poutní motorka byla na světě. První poutní cesta byla na Květnov a protože kněz z Jevíčka ordinuje v Chomutově, což je na cestě, poprosil jsem ho o požehnání na poutní cesty. Stalo se tak 31. října 2004.

pokračování na str. 12 až 15

měla uchovat i "OSUDOVÉ" devítky.

i sympatizantů, mohlo zástupně manifestovat své vlastenectví a odpor vůči okupantům. Kazatelna bylo totiž prakticky jediné místo, kde mohla, byť třeba v zastřené podobě, zaznít povzbuzující slova, dodávající odvalu k překonání těžkých let okupace. Jednou z velkých vlasteneckých akcí po vzniku Protektorátu, bylo slavnostní uložení ostatků Karla Hynka Máchy v květnu 1939 na vyšehradském hřbitově. V prvních měsících okupace se koná také řada poutí a náboženských slavností se silným národním podtextem, nejznámější na svatém Vavřínečku v srpnu 1939 (krátce po ní je zatčen a uvězněn v koncentračním táboře vyšehradský kanovník Bohumil Stašek). Poté jsou nacistickými úřady velká církevní shromáždění zakázána.

Před šedesáti lety, v roce 1949, začala komunistická moc prosazovat tažení proti církvím. V tomto roce proto najdeme hned několik dat, která zasáhla do církevního života. Na jaře 1949 komunistická moc odložila masky vyjednavče a začala uplatňovat dlouhodobou proticírkevní strategii. Mezi hlavní sledované cíle patřilo podřídit si plně církev, izolovat klérus od Vatikánu a biskupů a ty pak donutit k uznání legitimacy nastupující totalitní moci, zapojit povol-

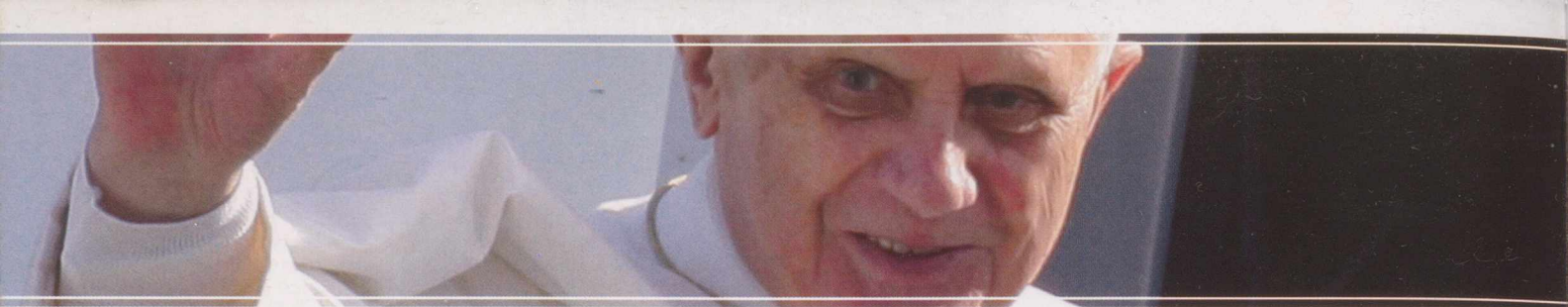
né a kompromitované duchovní i laiky do realizace komunistické politiky a jako poslední krok vytvořit národní církev, izolovanou od Říma. V červnu ve svatovítské katedrále iniciovala Státní bezpečnost při slavnosti Božího Těla provokace, po nichž byl arcibiskup pražský kardinál Josef Beran internován a již se ke správě diecéze nevrátil (po dlouhém martyriu internací nakonec musel opustit v únoru 1965 vlast). V říjnu byly vydány zákony, jimiž byla podřízena církev pod státní dohled a komunistická moc jí přitom zabavila veškerý majetek. Zároveň vznikl Státní úřad pro věci církevní, na okresních a krajských úrovních národních výborů pak již od léta 1949 vznikaly posty církevních tajemníků v rámci církevních oddělení, do biskupských konzistoří byli současně dosazeni tzv. státní zmocňenci. Na prosinec připadá šedesáté výročí dosud uspokojivě nevyjasněného číhošťského zázraku a následné smrti kněze Josefa Toufara při policejních výsleších, který stojí na začátku masivního pronásledování českých i slovenských katolíků s desítkami mučedníků z řad duchovních i laiků a tisíci uvězněných. Před padesáti lety - v roce 1959 - dokončil svůj život v leopoldovském kriminále také jeden z nich, pozoruhodný kněz, jezuita Adolf

Kajpr, který byl mimo jiné znám i jako schopný novinář a po druhé světové válce šéfredaktor časopisu „Katolík“, považovaný za jedno z nejlepších katolických periodik své doby.

Před čtyřiceti lety, v dubnu roku 1969, se začala po pádu Alexandra Dubčeka z pozice prvního tajemníka ÚV KSČ postupně prosazovat normalizační politika lámání charakterů a morální devastace. Jedním z jejích prvních projevů bylo brutální potlačení spontánních demonstrací u příležitosti prvního výročí srpnové okupace. Burcujícím apelem na pomalu otupující svědomí národa a vyjádřením nesouhlasu s ústupky vůči sovětské okupační moci bylo naproti tomu sebeobětování studenta Jana Palacha v lednu 1969. V květnu si budeme připomínat také čtyřicet let od smrti kardinála Josefa Berana v římském exilu.

Asvatořečení české kněžny Anežky, 12. listopadu před dvaceti lety, stálo symbolicky na počátku týdne, který i za participace křesťanských věřících přinesl po brutálním potlačení manifestace vysokoškoláků, pořádané na počest studentských obětí nacistické okupace, po více než čtyřiceti letech komunistické diktatury do naší země návrat svobody a demokracie.

Poselství PAPEŽE Benedikta XVI. K OSLAVĚ SVĚTOVÉHO DNE MÍRU I. ledna 2009

VYTVÁŘET MÍR BOJEM PROTI CHUDOBE

1. I na začátku letošního roku chci všem zaslat své přání pokoje a tímto poselstvím všechny pozvat, aby se zamysleli nad tématem Vytvářet mír bojem proti chudobě. Už můj ctihodný předchůdce Jan Pavel II. zdůraznil ve svém Poselství k oslavě Světového dne míru 1993 negativní vliv, jaký má na mír chudoba celých národů. Nouze skutečně často patří k faktorům, které způsobují vznik konfliktů, někdy i ozbrojených, anebo je vyostřují. Tyto konflikty pak tragickou chudobu ještě zhoršují. „Ve světě se ukazuje [...] jako stále závažnější další hrozba pro mír“ – píše Jan Pavel II. – „mnozí lidé a dokonce i celé národy dnes žijí v situaci extrémní chudoby. Rozdíl mezi bohatými a chudými je stále zjevnější i v hospodářsky rozvinutějších národech. Jedná se o problém, který proniká do svědomí lidstva, protože uvrhuje velký počet lidí do situace, jež uráží jejich vrozenou důstojnost a v důsledku toho ohrožuje autentický a harmonický rozvoj lidského společenství.“

2. V tomto kontextu boj proti chudobě předpokládá pozornou úvahu o komplexním jevu globalizace. Takováto úvaha je důležitá už z metodologického hlediska, protože nabízí využití ekonomických a sociologických výzkumů o mnoha aspektech chudoby. Připomínka globalizace by však měla zahrnovat i její duchovní a morální dosah a povzbuzovat k pohledu na chudé s vědomou perspektivou toho, že všichni jsou součástí jediného Božího plánu, jímž je povolání vytvářet jedinou rodinu, kde všichni – jednotlivci, národy i státy – mají usměrňovat své chování podle principů bratrství a zodpovědnosti.

V této perspektivě je třeba mít širokou a členitou vizi chudoby. Pokud by chudoba byla pouze materiální, pak sociální vědy, které nám pomáhají měřit tyto jevy na základě údajů především kvantitativního charakteru, by byly dostačující, aby vysvětlily její hlavní charakteristiky. Víme však, že existují i nemateriální druhy chudoby, které nejsou přímým a automatickým důsledkem hmotné nouze. Např. v bohatých a pokročilých společnostech existují jevy odsunutí na okraj společnosti, jevy vztahové, morální a duchovní chudoby; jedná se o lidi vnitřně dezorientované, kteří navzdory svému ekonomickému blahobytu prožívají obtíže různého druhu. Na jedné straně mám na myslí to,

co se nazývá mravní zaostalost a na druhé straně negativní důsledky nadměrného rozvoje. Nezapomínám ani na to, že u takzvané „chudých“ společností je ekonomický růst často brzděn kulturními překážkami, které neumožňují přiměřené využívání zdrojů. Zůstává však pravdou, že vlastním kořenem každé vynucené chudoby je nedostatek úcty k transcendentní důstojnosti lidské osoby. Když se nebere v úvahu člověk se svým integrálním povoláním a nerespektují se požadavky skutečné „humánní ekologie“, uvádějí se do chodu i perverzní síly vedoucí k chudobě, jak je to zřejmé v některých okruzích, jimž budu krátce věnovat svou pozornost.

CHUDOBA A MORÁLNÍ DŮSLEDKY

3. Chudoba se často klade do vztahu s demografickým vývojem jakožto její příčinou. V důsledku toho probíhají kampaně za snížení porodnosti, které se vedou na mezinárodní úrovni. Používají někdy metody nerespektující důstojnost ženy ani právo manželů na zodpovědnou volbu počtu dětí a často – což je nejzávažnější – nerespektují ani právo na život. Hubení miliónů nenarozených dětí ve jménu boje proti chudobě ve skutečnosti představuje likvidaci těch nejchudších ze všech lidských bytostí. Vedle toho zůstává pravdou, že v r. 1981 asi 40% světové populace bylo pod úrovní absolut-

ní chudoby, zatímco dnes se toto procento snížilo asi na polovinu a z chudoby se dostaly národy charakterizované mimo jiné značným demografickým růstem. Tento postřeh prokazuje, že by tu byly zdroje pro vyřešení problému chudoby i za situace populačního růstu. Zapomíná se na to, že od konce druhé světové války do dneška vzrostla světová populace o čtyři miliardy; tento jev ve velké míře platí pro země, jež se objevily na mezinárodní scéně jako nové ekonomické mocnosti teprve nedávno a dosáhly svého rychlého rozvoje právě díky rostoucímu počtu svých obyvatel. Kromě toho i mezi nejrozvinutějšími zeměmi se největšímu růstu těší ty, které mají největší míru porodnosti. Jinými slovy, populace se ukazuje jako bohatství a nikoli jako faktor chudoby.

4. Dalším okruhem působícím starost jsou pandemické choroby, jako např. malárie, tuberkulóza a AIDS, které v míře, v jaké zachvacují produktivní vrstvy obyvatelstva, velice působí na zhoršování celkových podmínek dané země. Snahy o zamezení dopadů těchto nemocí na obyvatelstvo nepřinášejí vždy významné výsledky. Mimo to se stává, že země, jež jsou obětmi těchto pandemií a chtějí jim čelit, musí zakoušet vydírání ze strany toho, kdo podmiňuje ekonomickou pomoc prosazováním politiky proti životu. Především těžké je bojovat proti AIDS, této dramatické příčině chudoby, pokud se nečelí morálním problémům, s nimiž je šíření viru spojeno. V první řadě je třeba vést kampaně vychovávající zvláště mladé lidi k sexualitě, která plně respektuje důstojnost osoby; iniciativy uskutečňované v tomto smyslu již přinesly významné plody a snížily šíření AIDS. I chudým národům je třeba dávat k dispozici potřebné léky a péči. To předpokládá rozhodné prosazování lékařského výzkumu a léčebných inovací, jakož i použití pružných mezinárodních pravidel na ochranu duševního majetku, bude-li to třeba, a také záruku základní lékařské péče pro všechny.

5. Třetím okruhem, který je předmětem pozornosti v programech boje proti chudobě a který ukazuje jeho vnitřní morální rozměr, je chudoba dětí. Když nějakou rodinu zasáhne chudoba, děti se stávají jejími nejzranitelnějšími oběťmi. Děti představují téměř polovinu všech, kteří dnes žijí v absolutní chudobě. Postavit se při úvahách o chudobě na stranu dětí znamená považo-

BOJ PROTI CHUDOBĚ A GLOBÁLNÍ SOLIDARITA

vat za prvořadě ty cíle, které se jich dotýkají bezprostředněji. Je to např. péče o matky, výchovné úsilí, přístup k vakcínám a k lékařské péči, k pitné vodě, ochrana životního prostředí a především úsilí o ochranu rodiny a stability vztahů v jejím nitru. Když se rodina oslabí, škody nevyhnutelně dopadají na děti. Jsou to opět v první řadě děti, kdo pocítují, že se nechrání důstojnost ženy a matky.

6. Čtvrtý okruh, který si zaslouhuje zvláštní pozornost z morálního hlediska, je vztah mezi odzbrojováním a rozvojem. Současná celková výše vojenských výdajů vzbuzuje starost. Jak jsem již zdůraznil, „obrovské materiální a lidské zdroje vynakládá se na vojenské výdaje a na zbrojení se ve skutečnosti odebírají z programů pro rozvoj národů, zvláště těch nejchudších, které nejvíce potřebují pomoc. To je proti požadavkům samotné Charty Spojených národů, která zavazuje mezinárodní společenství a zvláště státy, aby 'prosazovaly upevňování a udržování míru a mezinárodní bezpečnosti při minimalizaci lidských i ekonomických zdrojů na zbrojení ve světě' (čl. 26).“

Tento stav nenapomáhá, ale závažně zabraňuje dosažení velkých cílů rozvoje mezinárodního společenství. Nadměrným růstem vojenských výdajů vzniká riziko, že se zrychlí závody ve zbrojení, které vedou do slepé uličky zaostalosti a zoufalství a paradoxně se mění ve faktor nestability, napětí a konfliktů. Jak moudře prohlášoval můj ctěný předchůdce Pavel VI., „rozvoj znamená totéž co mír“. Státy jsou proto vyzývány k tomu, aby vážně uvažovaly o nehlubších příčinách konfliktů, často zapalovaných nespravedlností, a aby jim předcházely odvážnou sebekritikou. Dosáhne-li se zlepšení vztahů, přispěje to ke snížení výdajů na zbrojení. Ušetřené zdroje se budou moci využít na rozvojové programy pro osoby i pro nejchudší a nejpotřebnější národy. Snaha vynaložená v tomto smyslu znamená snahu o mír v rámci celé lidské rodiny.

7. Pátý okruh týkající se boje proti materiální chudobě se vztahuje na současnou potravinovou krizi, která ohrožuje uspokojování základních potřeb. Tato krize není charakterizována ani tak nedostatkem potravin, jako spíše těžkým přístupem k nim a jevy spekulace a tedy nedostatečným strukturálním uspořádáním politických a ekonomických institucí schopných řešit potřeby a naléhavé situace. Podvýchiva může u obyvatelstva způsobovat vážné psychofyzické škody a zbavovat mnoho lidí sil potřebných k tomu, aby bez zvláštní pomoci vyšli ven ze svého stavu chudoby. To přispívá k rozevírání nůžek nerovnosti a vyvolává reakce s rizikem násilí. Všechny údaje o vývoji chudoby v posledních desetiletích ukazují růst rozdílu mezi bohatými a chudými. Hlavními příčinami tohoto jevu jsou nepochybně na jedné straně změny techniky, z nichž těží třída s nejvyšším podílem při rozdělování zisku, a na druhé straně dynamika cen u průmyslových výrobků, které rostou mnohem rychleji než ceny zemědělských produktů a surovin ve vlastnictví chudších zemí. Dochází tím k tomu, že větší část obyvatelstva nejchudších zemí trpí dvojnásobným – jak nižšími zisky, tak i vyššími cenami.

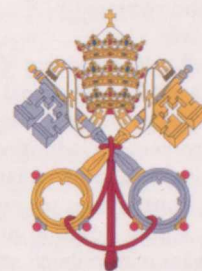
8. Jednou z hlavních cest pro vytváření míru je globalizace zaměřená na zájmy velké lidské rodiny. Pro regulování globalizace je však zapotřebí silné globální solidarity mezi bohatými a chudými zeměmi, jakož i uvnitř jednotlivých zemí, včetně bohatých. Je třeba „společný etický kodex“, jehož normy by neměly jen konvenční charakter, ale byly by zakotveny v přirozeném zákoně, který Stvořitel vepsal do svědomí každé lidské bytosti (srov. Řím 2,14-15). Nenachází snad každý z nás v nitru svého svědomí výzvu k tomu, aby přinášel svůj příspěvek k obecnému dobru a k sociálnímu míru? Globalizace sice odstraňuje určité překážky, což však neznamená, že nemůže stavět jiné. Sbližuje národy, ale prostorová a časová blízkost nevytváří sama o sobě podmínky pro pravé společenství a autentický mír. Odsouzení chudých celého světa na okraj kvůli globalizaci může nacházet účinné nástroje pro jejich osvobození jedině tehdy, pokud se každý člověk bude cítit osobně zraňovaný existujícími nespravedlnostmi ve světě a s nimi spojeným znásilňováním lidských práv. Církev je, „znamená a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva“, a bude i nadále poskytovat svůj příspěvek k tomu, aby se překonaly nespravedlnosti a neporozumění a dospělo se k vytvoření pokojnějšího a solidárnějšího světa.

9. V oblasti mezinárodního obchodu a finančních transakcí dnes probíhají procesy, které umožňují pozitivní integraci ekonomik a přispívají ke zlepšování všeobecných podmínek. Jsou tu však i procesy opačného směru, které rozdělují a marginalizují národy a vytvářejí nebezpečné předpoklady pro války a konflikty. V desetiletích následujících po druhé světové válce rostl mezinárodní obchod zbožím a službami mimořádně rychle, s dynamikou, která nemá v historii obdoby. Velká část světového obchodu se týkala zemí již dříve industrializovaných s důležitým podílem mnoha rozvíjejících se zemí, které získaly na významu. Existují však i jiné země s nízkými příjmy, které stále stojí na okraji obchodních toků. Na jejich růst měl negativní dopad v posledních desetiletích zaznamenaný prudký pokles cen u primárních produktů, které téměř výhradně tvoří jejich vývoz. V těchto zemích, z velké části afrických, vytváří pokračující závislost na vývozu primárních produktů významný rizikový faktor. Chtěl bych zde opakovat svou výzvu k tomu, aby všechny země získaly stejné možnosti přístupu na světový trh a aby se zamezilo jejich vylučování a marginalizaci.

10. Podobnou úvahu je možno vést i o financích, které díky rozvoji elektroniky a díky liberální politice peněžních toků mezi jednotlivými zeměmi se stávají jedním z prvořadých aspektů

jevu globalizace. Objektivně důležitá funkce financí spočívající v dlouhodobé podpoře investičních možností a tedy rozvoje se dnes ukazuje tak křehká jako nikdy předtím. Na národní i globální úrovni se pocítují negativní dopady systému finančních operací založených na logice krátkodobého myšlení, které sleduje růst hodnoty finančních aktivit a soustřeďuje se na technické řízení různých rizikových forem. I nedávná krize ukazuje, že finanční aktivita se často řídí logikou zaměřenou na sebe a chybí jí dlouhodobá úvaha o obecném dobru. Zploštění cílů v oblasti globálních financí na krátkodobé omezuje jejich schopnost vykonávat funkci mostu mezi přítomností a budoucností s cílem podpořit dlouhodobou tvorbu nových výrobních a pracovních příležitostí. Finance zploštěné na krátký a velmi krátký časový horizont se stávají nebezpečnými pro všechny, včetně těch, kdo z nich dokáží ve fázi finanční euforie těžit.

11. Z toho všeho vyplývá, že boj proti chudobě vyžaduje spolupráci na ekonomické i právní rovině, která by mezinárodnímu společenství a zvláště chudým zemím umožnila nacházet a uskutečňovat koordinovaná řešení pro zmíněné problémy a vytvářet účinný právní rámec pro ekonomiku. Dále vyžaduje podněty pro vytváření účinných účastnických institucí, jakož i podporu boje proti kriminalitě a prosazování kultury legality. Na druhé straně nelze popírat, že politika výhradně asistenční stojí u počátku mnohých ztroskotání při pomoci chudým zemím. Investice do formace lidí a integrovaný rozvoj specifické kultury podnikavosti se jeví jako skutečně aktuální střednědobý a dlouhodobý program. Jestliže ekonomické aktivity potřebují pro svůj rozvoj příznivé prostředí, neznamená to, že by se měla odvrátit pozornost od otázky příjmů. I když již bylo vhodným způsobem zdůrazněno, že růst příjmu na hlavu nemůže být absolutním cílem politicko-ekonomické činnosti, nelze zapomínat, že je to důležitý nástroj pro dosahování cíle v boji proti hladu a absolutní chudobě. Z tohoto hlediska je třeba se zbavit iluze, že politika čistého přerozdělení existujícího bohatství může problém

definitivně vyřešit. V moderní ekonomice totiž hodnota bohatství závisí v rozhodující míře na schopnosti vytvářet zisk v přítomnosti i v budoucnosti. Vytváření hodnot se jeví být nezbytnou povinností, kterou je třeba brát v úvahu, chceme-li účinně a trvale bojovat proti hmotné chudobě.

12. Postavit chudé na první místo v sobě konečně zahrnuje i to, aby se vyhradil náležitý prostor korektnímu ekonomickému myšlení na straně činitelů mezinárodního trhu, korektnímu politickému myšlení na straně institucionálních činitelů a korektnímu účastnickému myšlení schopnému zapojovat místní i mezinárodní občanskou společnost. Samotné mezinárodní organizace dnes uznávají cenný přínos a výhodu ekonomických iniciativ občanské společnosti či místní administrativy pro emancipaci a začleňování do společnosti těch vrstev obyvatelstva, které jsou často pod prahem extrémní chudoby a zároveň jsou pro oficiální pomoc těžko dosažitelné. Dějiny ekonomického rozvoje v 20. století nás učí, že dobrá rozvojová politika je ta, která se světuje do zodpovědnosti lidem a vytváří pozitivní synergii mezi trhy, občanskou společností a státy. Především občanská společnost přebírá rozhodující úlohu v každém procesu rozvoje, protože rozvoj je v zásadě kulturní fenomén a kultura se rodí a rozvíjí v občanské sféře.

13. Jak tvrdil můj ctěný předchůdce Jan Pavel II., globalizace „má výrazně rozporný charakter“ a je třeba ji řídit s obezřetnou moudrostí. K takové formě moudrosti patří v první řadě ohled na požadavky chudých tohoto světa a překonávání existujících ostudných disparit mezi problémy chudoby a postupy v boji s ní, které jsou lidem k dispozici. Disproporce patří jak do řádu kulturního a politického, tak i duchovního a morálního. Ve skutečnosti se často zastavujeme u povrchních a technologických příčin chudoby, aniž bychom se zabývali důvody, jež sídlí v srdci člověka, jako je nenasycenost a omezený pohled. Problémy rozvoje, pomoci a mezinárodní spolupráce se pak řeší bez opravdové angažovanosti lidí, jako čisté technické otázky, pro něž stačí vybudovat struktury, vytvořit dohody o tarifech a nasměrovat anonymní financování. Boj proti chudobě však potřebuje muže a ženy, kteří by žili hluboké bratrství a byli by schopni doprovázet osoby, rodiny a společenství na jejich cestě autentického lidského rozvoje.

Závěr

14. V encyklice Centesimus annus Jan Pavel II. připomínal potřebu „upustit od způsobu myšlení, který pohlíží na chudé této země – jednotlivce i národy – jako na břímě a jako na nežádoucí osoby, které chtějí konzumovat to, co jiní vyrobili.“ Napsal: „Chudí požadují právo podílet se na využívání materiálních statků a uplatnit své pracovní schopnosti při budování spravedlivějšího a pro všechny šťastnějšího světa.“ V současném globálním světě je stále více evidentní, že mír se vytvoří jen tehdy, když se všem zajistí možnost rozumného růstu. Deformace vznikající v nespravedlivých systémech dříve či později zaplatí všichni.

Pouze pošetilost může usilovat o stavbu zlatého domu s pouští a úpadkem okolo něho. Sama globalizace není schopna vytvářet mír a v mnoha případech dokonce přináší rozdělení a konflikty. Spíše nám ukazuje potřebu, aby se orientovala na cíl hluboké solidarity, která směřuje k dobru každého a všech. V tomto smyslu je třeba vidět globalizaci jako šťastnou příležitost pro uskutečnění čehosi důležitého v boji proti chudobě a pro využívání dosud nemyslitelných zdrojů ve prospěch spravedlnosti a míru.

15. Sociální nauka církve se vždy zajímala o chudé. V době encykliky Rerum novarum to byli především dělníci nové průmyslové společnosti. Sociální nauka učitelského úřadu Pia XI., Pia XII., Jana XXIII., Pavla VI. a Jana Pavla II. vrhla světlo na nové druhy chudoby s postupně se rozšiřujícím horizontem sociální otázky až po její celosvětový rozměr. Rozšíření sociální otázky až po globální dimenzi je třeba chápat nejen ve smyslu kvantitativním, ale i jako kvalitativně hlubší poznávání člověka a potřeb lidské rodiny. Proto církev pozorně sleduje současný jev globalizace a její dopad na lidskou chudobu a zároveň naznačuje nové aspekty sociální otázky, nejen v její šíři, ale i v hloubce, protože se týkají identity člověka a jeho vztahu k Bohu. Principy sociální nauky směřují k objasnění spojitosti mezi chudobou a globalizací a k vytyčení aktivit vedoucích k vytváření míru. Mezi všemi těmito principy je třeba zde připomenout zvláště upřednostňovanou lásku k chudým, ve světle primátu lásky, o níž svědčí celá křesťanská tradice, počínaje prvotní církví (srov. Sk 4,32-36; 1 Kor 16,1; 2 Kor 8-9; Gal 2,10).

„Ať se každý ujme svého úkolu, a to co nejrychleji“, napsal v roce 1891 Lev XIII. a dodal: „Pokud jde o církev, nikdy a nikterak nezanedbá své povinnosti.“ Toto vědomí i dnes provází činnost církve pro chudé, v nichž vidí Krista, a stále ve svém srdci slyší mandát, který dal Kníže pokoje apoštolům: „Vos date illis manducare – Vy jim dejte jíst“ (Lk 9,13). Věrné této výzvě svého Pána křesťanské společenství nebude zanedbávat poskytování podpory celé lidské rodině v jejím úsilí o tvůrčí solidaritu nejen při poskytování přebytku, ale především při změně „způsobu života, modelů výroby a spotřeby a zkostnatělých mocenských struktur, jež dnes ovládají společnost“. Každému Kristovu učedníkovi i každému člověku dobré vůle zasílám na začátku nového roku vroucí pozvání, aby rozšířil srdce na potřeby chudých a učinil pro jejich podporu vše, co je konkrétně možné. Axiom „vytvářet mír bojem proti chudobě“ zůstává nezvratně pravdivý.

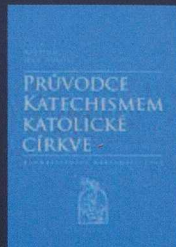
**Vatikán 8. prosince 2008
Benedictus PP. XVI**

Knihy Z Karmelu

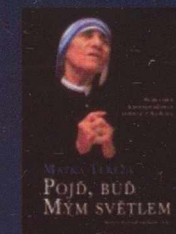
**PRŮVODCE KATECHISMEM
KATOLICKÉ CÍRKVE
JEAN KARDINÁL HONORÉ**

Katechismus katolické církve bezpochyby umožnil lépe poznat víru církve. Tento souvislý výklad celé katolické víry stále slouží při katechezi a vzdělávání ve víře lidem na celém světě. Velký rozsah, důkladnost zpracování a někdy i způsob vyjadřování se ale pro mnohé čtenáře Katechismu stal překážkou. Krátce poté, co byl vydán, proto vznikla i potřeba přístupnějšího a stručnějšího průvodce, který by věřícím i nevěřícím umožnil obsáhnout celou šíři katolické nauky. Tohoto úkolu se jako jeden z prvních ujal kardinál Jean Honoré. Ve své knize se na Katechismus katolické církve neustále odvolává: přejímá jeho uspořádání na čtyři hlavní části (Vyznání víry, Slavení křesťanského tajemství, Život v Kristu a Křesťanská modlitba) a pojednává o jeho hlavních tématech (Boží zjevení, Písmo svaté, svátosti, Desatero, individuální i sociální křesťanská etika, základy křesťanské modlitby atd.). Z Katechismu také v doslovném znění přejímá tematické souhrny, které ve zhuštěných formulích vyjadřují podstatu příslušného učení. Kardinál Honoré ale především umí živým, srozumitelným a přesným jazykem zohlednit pochybnosti a otázky mnoha našich současníků. Jeho kniha není jen shrnutím oficiálního výkladu katolické nauky, ale také inspirací při hledání odpovědí na oprávněné otázky naší doby.

**POJĎ, BUĎ MÝM SVĚTLEM
SOUKROMÁ KORESPONDENCE
SVĚTICE Z KALKATY
MATKA TEREZA**

Matka Tereza se už za svého života stala doslova symbolem milosrdenství pro lidi všech vyznání a životních cest. Její péče o nemocné, umírající a chudé, žijící na okraji společnosti, se setkala s uznáním a úctou po celém světě. Lidé obdivovali její prostotu a opravdovost a byli přitahováni radostí a pokojem, které z ní vyzařovaly. Málo se však zatím vědělo o jejím skrytém duchovním životě a o jejích vnitřních zápasech. Skoro nic také nebylo až do současné doby známo o zjevení, v kterém jí Kristus odhalil poslání jejího života: Pojď, buď Mým světlem. Otec Kolodiejchuk v této knize zpřístupňuje korespondenci Matky Terezy a další dosud nepublikované texty: její deník, zápisky z duchovních cvičení, veřejné promluvy, svědectví o jejím životě... Zachycuje tak všechny podstatné události jejího života a povolání. Můžeme spatřit pravou tvář její svatosti a odhaluje se nám celá hloubka a dramaticita jejího vnitřního života. Matka Tereza zde vystupuje jako mystička, jejíž vnitřní život hořel ohněm služebné lásky a jejíž nitro bylo připravováno a očištěováno silnými zkouškami víry a skutečnou temnou nocí duše.

Církev římskokatolická má oprávnění k výkonu zvláštních práv uvedených v § 7 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (dále jen zákon o církvích a náboženských společnostech). Všechna zvláštní práva v roce 2006 vykonávala a ohledně níže uvedených zvláštních práv ve smyslu § 7 odst. 3 zákona č. 3/2002 Sb. zveřejňuje následující:

Návštěva Otce biskupa v Lounech

V neděli 7. prosince 2008 navštívil náš nový litoměřický biskup Msgr. Jan Baxant lounskou farnost. Stalo se tak na pozvání lounského děkana a kanovníka litoměřické kapituly P. Wernera Horáka při příležitosti svátku sv. Mikuláše, kterému je zasvěcen hlavní lounský chrám. Chrám sv. Mikuláše je pozdně gotickou stavbou z počátku 16. století, kdy byl ranně gotický kostel Povýšení sv. Kříže přestavěn po strašném požáru, který Louny postihnul v roce 1517. Je to krásná práce věhlasného mistra Benedikta Rejta a my lounští patrioti tvrdíme, že je to perla na řece Ohři a jeden z nejkrásnějších kostelů naší diecéze.

Pro nás lounské farníky bylo velkou ctí, že si pan biskup právě v této době, krátce po svém nástupu do funkce udělal na naši pouť čas a že jedna z prvních jeho cest po naší diecézi směřovala právě mezi nás. Celá slavnost začala vyzváněním zvonů v 9 hodin, kdy byl pan biskup slavnostně uvítán naším duchovním a ministranty před vchodem do kostela. Po krátkém uvítání pak vstoupil za zvuků varhan a sboru do kostela, kde začala slavností bohoslužba. Svým bezprostředním přístupem si pan biskup jistě získal srdce mnohých zúčastněných. Mnozí oceňovali především radostného ducha ale také nadšení a elán se kterým přišel mezi nás. Kázání Otce biskupa pak umocnilo tento pozitivní dojem, protože ve své promluvě na příkladu svatého Mikuláše poukázal jak je důležité se nebát a konat dobro.

Celá mše byla jistě umocněna také vystoupením dětského sboru pod vedením paní Mgr. Květy Macháčkové s kterým si pan biskup dokonce i na závěr zazpíval oblíbenou píseň pana kardinála Tomáška: „Slunce at' svítí kde jsi Ty“. Po skončení mše zavítal také mezi nejmenší sv. Mikuláš, který spolu s andělem po ujištění ze strany pana biskupa a pana děkana, že děti byly až na malé výjimky všechny hodné, obdaroval přítomné děti sladkostmi.

Po mši posvětil pan biskup ještě nový oltářní stůl v kapli a poté se setkal se zástupci lounské farní rady při neformálním obědě. Pan biskup si také se zájmem podrobně prohlédl kostel a budovu lounského děkanství, kde oceňoval nejen práci našich předků, ale také současný dobrý stav jak lounského kostela tak farní budovy. Odpoledne jsme se pak všichni v dobrém rozcházeři a doufáme, že nás otec biskup, zase brzo navštíví.

1. Církev je oprávněna vyučovat náboženství na veřejných školách. Výuka náboženství na veřejných školách byla uskutečňována jako nepovinný předmět. Tento předmět navštěvovalo celkem 42 342 žáků a studentů.

2. Církev je oprávněna pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky, v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova. Výkon duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky (ČR) je upraven dohodami mezi Ministerstvem vnitra ČR, Ministerstvem obrany ČR a církvemi. V armádě působilo k 31.12.2007 celkem 11 vojenských kaplanů, z toho 10 kněží a 1 trvalý jáhen. Pro spolupráci s Policií ČR byl vyčleněn 1 duchovní. V roce 2007 byla římskokatolická církev přítomna v duchovní službě téměř ve všech 35 věznicích. 7 osob je v zaměstnaneckém poměru jako vězeňští kaplani (3 na plný úvazek, ostatní na částečný). Další téměř 60 dobrovolníků dochází do věznic jako duchovní nebo jejich pastorační pomocníci. Řeholní sestry jako dobrovolnice jsou přítomny nejen v ženské věznici pro prvotrestankyně v Praze-Řepích, ale i ve Vinařicích, v Opavě a v Olomouci.

3. Církev má právo být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností. Ve smyslu zákona č. 218/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem čerpala Církev římskokatolická ze státního rozpočtu prostřednictvím odboru církví v roce 2007 finanční prostředky v celkové výši 850 751 350 Kč. Z toho činily platy duchovních 574 854 000 Kč, pojistné duchovních 201 199 350 Kč, platy administrativy 23 338 000 Kč, pojistné administrativy 8 168 000 Kč, prostředky na věcné náklady Cns 25 397 000 Kč, prostředky na údržbu církevního majetku 16 454 000 Kč a kulturní aktivity či grantové projekty 1 341 000 Kč.

4. Církev je oprávněna konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu. Dle zákona o rodině č. 94/1963 Sb. v platném znění je možno uzavřít manželství církevním obřadem. V roce 2007 bylo uzavřeno celkem 6304 církevních sňatků dle obřadu Církeve římskokatolické. V tomto počtu jsou zahrnuty jak sňatky znamenající vznik manželství, tak církevní sňatky osob již v manželství žijících - tzv. církevně zplatněná manželství.

5. Církev je oprávněna zřizovat církevní školy podle církevního zákona č. 3/2002 Sb. a podle školského zákona č. 561/2004 Sb., který inovoval dosavadní školské zákony, především č. 29/1984 Sb. Katolická církev zřizovala k 31.12.2007 celkem 98 škol a školských zařízení. Z toho bylo 14 mateřských škol, 22 základních škol, 18 gymnázií, 13 středních odborných škol, 5 vyšších odborných škol, 1 církevní konzervatoř (poskytuje možnost dalšího vyššího odborného vzdělávání) a 25 školských zařízení. Školská zařízení sdružovala 14 center volného času, 1 centrum volného času s ubytováním, 2 dětské domovy, 6 internátů a 1 pedagogickopsychologickou poradnu a 1 teologický konvikt. Do škol chodilo cca 14 700 dětí a studentů a školská zařízení evidovala ve svých prostorách cca 8 700 dětí a studentů (neevidovaný počet dětí a studentů je vyšší).

V Praze dne 18. 12. 2008

Mons. Jan Graubner

předseda České biskupské konference

SBÍRKA NA CHARITU

Dne 28. září 2008 o Slavnosti sv. Václava, hlavního patrona Českého národa, proběhla v kostelech Litoměřické diecéze sbírka, jejíž výnos byl určen na potřeby Charity v Litoměřické diecézi.

Na potřeby Charity v Litoměřické diecézi bylo vybráno celkem: 168.713,00 Kč

Všem dárcům děkujeme za jejich finanční dary a tím za pomoc v rozvoji sociálních projektů Charit v naší Litoměřické diecézi. Zároveň děkujeme všem duchovním správcům za ohlášení sbírky ve svých farnostech.

*Růžena Kavková
ředitelka Diecézní charity
Litoměřice*

DIECÉZNÍ
CHARITA
LITOMĚŘICE

Díky

Setkání se studenty

BISKUPSKÉHO GYMNÁZIA BOHOSUDOV

Ve středu 10. prosince 2008 se před litoměřickou katedrálou sv. Štěpána setkal 20. litoměřický biskup Mons. Jan Baxant se skupinou 40 studentů. Se svými vyučujícími připutovali do Litoměřic, aby se seznámili s centrem diecéze a poštěstilo se jim, že zastihli před katedrálou otce biskupa, který se právě vrátil z krátké návštěvy Itálie. Před katedrálou zazněla z úst otce biskupa krátká katecheze, vysvětlující význam křesťanských jmen a studenti se blíže seznámili

s některými světcí. Přítomným studentům ne-soucím jméno Jan, které patří také otci biskupovi, bylo zřejmě i v chladném počasí hřejivě u srdce, když zjistili, že jejich jméno znamená: „Bůh je milostivý“. Po prohlídce katedrály a historických prostor rezidence se poutníci vydali zpět do Bohosudova. Lze doufat, že nejen Janové budou to, že Bůh je milostivý, šířit nejen mezi svými kamarády, spolužáky, ale i všemi, kteří dovedou naslouchat. MD

Dvacátý litoměřický biskup Jan Baxant několik dní po svém vysvěcení navštívil litoměřickou radnici, kde ho uvítal starosta Ladislav Chlupáč společně s místostarosty.

„Vítáme vás ve městě, které, jak všichni věříme, se stane vaším novým domovem,“ přivítal starosta nového biskupa, který do Litoměřic přišel z českobudějovické diecéze a hodlá se v nejbližších dnech stát litoměřickým občanem.

„Pokud mě však v tomto krásném městě budete chtít,“ pronesl s úsměvem biskup, který vyjádřil ochotu pokračovat ve spolupráci s vedením radnice stejně jako jeho předchůdce Pavel Posád.

Jednou z prvních společných akcí by v příštím roce mělo být otevření rekonstruovaného kostela Všech svatých.

**Nový biskup
prvně zavítal
na
radnici
v
Litoměřicích**

Foto 1:
Starosta kromě jiného ukázal biskupovi i prapor města.

Foto 2:
Monsignor Jan Baxant se coby významná osobnost, která navštívila radnici, podepsal do knihy města.

SOFONIÁŠ – prorok náboženské reformy

Prorok Sofoniáš žije a působí ve 2. pol. 7. stol. př. Kr., v období rané vlády krále Jóšiáše, velikého náboženského reformátora. Patrně prožil své dětství a dospívání ještě v nábožensky temné době dlouhé vlády Jóšiášova děda Manašeho, který postavil svou politiku na úzké spolupráci s mocnou Asýrií, přičemž se nerozpakoval ochotně přejímat její pohanské náboženské představy i praktiky. Bible nám z tohoto dlouhého období útlaku Hos-

podinových věrných zanechala vícero informací. Proroci i Hospodinovi kněží byli zabíjeni či jinak umlčováni, jeruzalémský chrám byl znesvěcen cizími pohanskými modlami a kulty, po celém Judsku byla plánovitě vymýcena duchovní a vysoce morální úcta k Hospodinu a všude kvetla lacinější, lákavější, ale zároveň nemorální zvrácená modloslužba. Hadačství, esoterické věštění, spiritismus, zbožšťování sexu, dokonce i lidské oběti (uctívání Molocha krutými dětskými oběťmi) byly pak praktické zhoubné projevy přijímání pohanských pochybných náboženských představ. V této době, po delší pozeňnané vládě Chizkiáše, proroci „mlčí“, nemáme jedinou proročskou knihu, která by toto období ilustrovala z pera Božích mužů. K tomu všemu veliké pohoršení Hospodinových věrných nad délkou vlády bezbožného a násilného krále – vládl celých 55 let. Dlouhověkost a u krále délka jeho vlády, byla pro tehdejší vnímání potvrzením Hospodinovy přízně. Pozdější náboženští židovští myslitelé se s touto nesrovnalostí vyrovnávají apokryfními vyprávěními o Manašeho obrácení k Hospodinu a pokorného pokání v době jeho pozdní vlády, pro což však nemáme žádné spolehlivé historické doklady. Spíše je zde řešen onen problém: jak může Hospodin ponechat tak dlouho na trůně krále tak zpronevěřilého a bezbožného. Do tohoto těžkého ovzduší se tedy narodí a delší dobu v ní vyrůstá náš prorok. Co vše musel při svém duchovním zrání prožít, protřpět, promodlit, to nám zůstává skryto, nicméně časté Sofoniášovy nářky nad bídnou duchovní i mravní situací národa a rozhořčené svolávání

Božích trestů na nevěrné, nám snad alespoň částečně odhalují též duchovní situaci prorokova mládí za Manašeho. Po smrti Manašeho se ujímá vlády jeho syn Amón, který však po necelých dvou letech umírá jako oběť palácového spiknutí. Po něm nastupuje na trůn mladičkář nezkušený Jóšiáš. Počátek jeho vlády je patrně ještě ve stínu jeho rádců, nicméně čas uzrál, aby se národ i král zamýšleli nad smyslem svých národních dějin. Začínají být činěny první kroky k obnově národní jedinečné náboženské identity. Král, jako již zralý panovník, nařizuje stavitelskou obnovu a rituální očistění jeruzalémského chrámu, která má být prvním krokem k nastoupení nové politické, kulturní a duchovní linie vlády. A právě tehdy dochází k rozhodující události, která radikálně nasměruje budoucí královo úsilí: v chrámových prostorách je nalezen svitek Mojžíšova zákona. Jedná se patrně o část naší dnešní 5. knihy Mojžíšovy (Deuteronomium), která tolik klade důraz na Jeruzalém a jeho chrám, jako jediné Bohem chtěné místo pravého kultu a jediný pozemský trůn Hospodinův. V knize se píše, že jiná místa, byť právoplatného kultu, jsou nepřijatelná, neboť pouze přísná centralizace liturgie a chrámových bohoslužeb může zajistit čistotu a jednotnost náboženské víry lidu. Píše se rok 621 př. Kr. a král má ještě 12 let k uskutečnění svého významného poslání – uvést ideály knihy Zákona do celonárodní praxe. Jóšiáš postupuje nesmlouvavě. Nejdříve tedy nechává obnovit pozemské „sídlo“ Hospodinovo – velkolepý chrám na jeruzalémském pahorku Siónu a následuje celá řada dalších opatření. Celá země je systematicky zbavována nejen pohanských kultovních středisek, ale též všech pravověrných nejeruzalémských kultovních míst. Kdo z kněží či udržovatelů těchto svatyní se nepodřídí přísnému zákazu provozování náboženských úkonů mimo Jeruzalém, je bez milosti popraven a jeho ostatky pak jako kultovní znečištění jsou pohozeny na těchto nelegálních náboženských centrech. Jóšiáš je nesmlouvavě důsledný, ale jeho veliké náboženské zánění je násilně přerušeno uprostřed zamýšleného díla – král nešťastně zahyne při střetu s egyptským faraónem Néko, který chce pomoci slábnoucím a ohroženým Asyřanům proti vzrůstajícím se Babylóňanům. To už máme rok 609 př. Kr. a je málo pravděpodobné, že by se této smutné události prorok Sofoniáš ještě dožil. Pokud ano, muselo to pro něj znamenat opětovnou zkoušku jeho víry, která se u něj samozřejmě opírala o jistotu Boží spravedlnosti, která nechává bezbožné zahynout uprostřed nedokončeného díla, zatímco spravedlivé a zbožné nechává jejich bohubilé dílo dokončit. Prorokův život je tedy patrně plný historických zvratů, trápení i velikých nadějí, do nichž je jeho život vsazen, a v němž Hospodin skrze prorokova ústa a jeho pero promlouvá k tehdejší lidem. V každém případě musel Sofoniáš zásadně ovlivnit našeho zbožného krále Jóšiáše. Je dobře představitelné, že Sofoniáš krále silně podnítl k jeho náboženským a mravním reformám. Příště uvidíme, jak může být jeho poselství i po tisíciletích aktuální a v mnohém připomínající naši dobu a její kulturně náboženskou situaci.

2. ROČNÍK PŘEDVÁNOČNÍHO DOBROČINNÉHO BAZARU 2008

Rumburk (14. 12. 2008) V Rumburku se uskutečnil 2. ročník Předvánočního dobročinného bazaru 2008. Jeho výtěžek je určen šestnácti maminkám postižených dětí ze Šluknovského výběžku. Do salesiánského Klubu Zavináč v přízemí římskokatolické fary v Rumburku přicházely během pátku a soboty 12. 12.-13. 12. 2008 desítky účastníků. Ochutnávaly domácí cukroví a hlavně přinášely věci, které mohly udělat radost jiným, a kupovaly si nabízené předměty. Během dražby byly nabízeny ty nejzajímavější, letos jimi byla motorová čtyřkolka, žabky s podpisy Tatiány Vilhelmové a Ani Geislerové či obrazy rumburských výtvarníků. Při druhém ročníku Dobročinného bazaru v Rumburku se podařilo získat více než 28 000 Kč. Hlavním organizátorem Dobročinného bazaru 2008 bylo občanské sdruže-

ní Chytrá horákyň z Rumburku. Výtěžek je věnován maminkám postižených dětí prostřednictvím akreditovaného projektu DOR-KA, který finančně podpořili Ministerstvo vnitra, Město Rumburk a Nadace Preciosa.

„Oproti roku 2007 se prodej donesených věcí rozšířil na 2 dny. Druhou novinkou byl benefiční koncert za účasti místních hudebních skupin, který za účasti 150 lidí proběhl v rumburském Domě kultury. Mile nás překvapila jeho atmosféra a výborné publikum. Úžasní jsou lidé, kteří na náš Dobročinný bazar myslí předem, a sami od sebe donesou, např. upletené dečky do prodeje.“ shrnuje proběhlý ročník iniciátorka rumburského Dobročinného bazaru Zuzana Mašková. V desetičlenném organizačním týmu rumburského Dobročinného bazaru

2008 jsou většinou matky na rodičovské dovolené a matky malých dětí. „V duchu myšlenky „matky matkám“ je výtěžek Dobročinného bazaru věnován maminkám postižených dětí. Chceme jim vyjádřit solidaritu a upozornit tak na jejich nelehký životní úděl,“ uvedla Jana Veselá z občanské sdružení Chytrá horákyň v Rumburku.

Klára Mágrová

1. ETAPA 12. ŘÍJNA

Semily-Ž.Brod-Plavy-TANVALD (pP1)

První hledání a dotazy k procházejícím se v nádherném nedělním popolední. Byly problémy se znalostí u všech generací. Několik jich označilo kostel na Šumburku jako jistojistě Petra a Pavla. Je to nádherný kostel, ale cíl byl jinde. Podařilo se napopáté. Kostelík v nádherném prostředí lesa, stranou civilizace. Pokud někdo hledá meditační místo, tak tady to je určitě.

-Desná-Souš-Hejnice (Ahoj, Panno Maria)-LUDVÍKOV POD SMRKEM (pP2)

Malý, příkrčený kostelík s hřbitůvkem okolo. Německé nápisy jasně ukazují na původní předky.

-Hajniště-Frýdlant-Chrastava-Rynoltice-Jablonné (Ahoj, Zdislavo)
-Kunratice-LINDAVA (pP3)

Malý, opuštěný kostelík, ke kterému vede polní, bahnitá cesta (díky, Afriko),

hřbitov plný německých jmen, za hřbitovem dominuje socha českého světce, toho nejfrekventovanějšího - sv. Jana Nepomuckého. Na kostele visí nápis: Krádež posvátných předmětů má důsledek do věčnosti! (Méně decentní výstraha ovšem zní: Ať mu ruka upadne!)

-Zákupy- BOŽÍKOV (pP4)

Mladí, staří, všichni popírají, že by zde byl kostelík nebo kaple. Jsem nervózní. Diecézní anály přece nelžou. Kde je chyba? Ptám se po nejstarších obyvatelích. Odkážou mě na paní silně přes 80 let. A hned se věc vyjasňuje. V 50. letech byla kaple sv. Jana a Pavla srovnána se zemí. Je to v centru obce u mostku, hned naproti socialistické samoobsluze, která je opuštěná a zdevastovaná, ale zatím se zemí nesrovnaná. Místo kaple má ještě zachovaný půdorys lité dlažby a kolem se ještě povalují velké kameny z obvodových zdí. To celé je ale už za plotem místního chalupáře? Zvonil jsem, nikdo neotevřel. Svátý Jene a Pavle! Snad se dočkáte. Za deset, padesát nebo sto let se najde někdo iniciativní, kdo obnoví duchovní centrum obce...

- Bohatice- MIMOŇ (pP5)

Kostel je dominantou centra města, v rámci možnosti i venkovně upraven. Vývěska aktuální s uvedením míst svatých Petra a Pavla v naší diecézi. Německým turistům uveden kontakt na duchovní správce. Ke kostelu se stoupá po schodech a sv. Petr s Pavlem vítají nahoře příchozí svými sochami v životní velikosti. Asi nikde jinde než v Mimoní mají tito světci u kostela i svůj park!
-Ralsko-Mnichovo Hradiště-Turnov-Semily

2. ETAPA 15. ŘÍJNA

Semily-Turnov-M.Boleslav-Krnsko-BEZNO (pP6)

Nádherná barokní stavba, kolem které jsem často jezdil do svého rodiště. Za komunismu oprýskaná, v 80. letech s novým a výrazným kabátem, po dvaceti letech udělal vítr a déšť své (možná i kvalita barev).

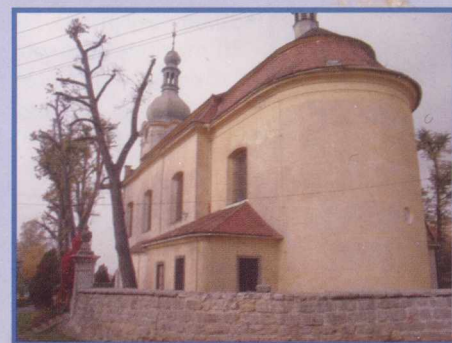
Zase by potřebovala nový ohoz, protože v okolí je výrazným majákem.

-Mělnické Vtelno-Byšice-MĚLNÍK (pP8)

Živá farnost, ochotní lidé, uctivě se vyjadřující o duchovním správci. Kostel otevřen k nahlédnutí.

Horní Počaply-Štětí-CHCEBUZ (pP7)

Kostel uprostřed obce na mírném návrší. Kostel velký, ale bez označení. Musel jsem se pro jistotu zeptat.

/A nyní malá vsuvka:

Na můj kontrolní dotaz před lety v Mariánských Radčicích, komu je zasvěcený místní kostel, odpověděl ochotný mladík ihned a přesvědčivě: "No přeci osekckému opatovi!"

Při dalších cestách jsem pak radši volil poněkud lépe formulovanou otázku: "Jak se prosím jmenuje tento kostel?" Odpovědí bylo buď krčení ramen nebo vstřícnější gesto: "Já se jdu zeptat dědy".

Blízko kostela jsem objevil mladíka, který potvrdil, že kostel je nepoužívaný a je to jen památka. Přesto se šel domů zeptat dědy a potvrdil předpoklad. Dalšího cíle bylo dosaženo. Kostel je zvláštní tím, že má vně presbytáře v omeité reliéf kalicha se svatou hostií a textem: Bůh budiž veleben.

-Štětí-Roudnice nad Labem-DOKSANY (pP9)

Doksany jsou řeholním centrem Premonstrátek a basilika Narození P.Marie mu jasně vévodí. Můj cíl byl ale po několikerém doptání trochu stranou. Tentokrát se jedná o hřbitovní kostelík svatých Petra a Pavla a právě se opravoval. Jak jsem se od dělníků dověděl, kostelík je opravován pro kulturní

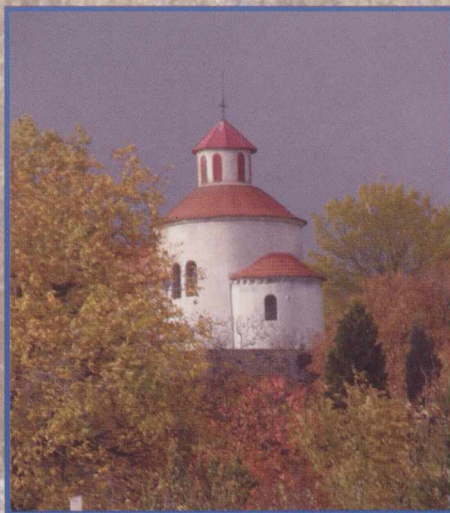

účely. (Alespoň slovo kult mu ve využití zůstalo). Ale ať to budou prostředky EU nebo obce, kostelík prokoukne.

-Lovosice-Vlastislav-ŽELKOVICE (pP10)

Zdál bílé svítící rotunda, okolo níž je malý hřbitůvek. Na dveřích silně poničená cedulka s potvrzením mého cíle a s matně fixou napsaným mobilem na duchovního správce. Rozhodně krásné místo stranou světa.

-Hnojnice-Kostice-Křesín-DUBANY (pP11)

Malý, bílý, udržovaný kostelíček v velkou vstupní branou přes hřbitov.

- Raná-Lenešice-Března u Postoloprte-LEVONICE (pP12)

Velké bloudění se zmatečným vysvětlováním všech dotazovaných přineslo těžké chvíle, ale o to větší radost byla z cíle - malé udržované žluté kapličky, jejíž 3 bílé výklenky (dole dva velké, nahoře jeden malý) nechal nikoho na pochybách, že jsme dobře. Místní jsou většinou nevěřící, ale svou

památku udržují skvěle. Držme jim palce. Třeba časem nějaký osvícený sponzor doplní výklenky do původní podoby. (Ten čas nazraje, až tam i leckde jinde bude výchova k bázni Boží. Jinak by to muselo být pod soustavným pohledem kamer s ostnatým zajištěním...)

-Zatec-PODBOŘANY (pP13)

Kostel na návrší, velký, omšelý s vytlučenými skříňkami. Tedy bez informací. Romští spoluobčané na mne koukali nedůvěřivě a příznám se, já jsem jim stejnou oplácel. Rychle jsem se měl k odjezdu. Jen jsem si u polského administrátora na blízké faře nechal potvrdit, že jsem správně.

-Vidolice-Kadaň-Vernéřov-Prunéřov-Místo-Výsluní-VOLYNĚ (pP14)

Zde byly prosby k svatým patronům zvláště úpěnlivé. Kromě několika soliterně umístěných spíše rekreačních usedlostí žádný život. Nešlo jinak než zase vzpomenout vysídlení původních obyvatel a likvidace všeho duchovního po nástupu komunismu.

Kostelík, spíš kaple vypadá, jako by po roce 1945 se za ním naposledy zavřely dveře.

Stromy už prorůstají do střechy věžička je rozpadlá. Celkem nejsmutnější místo mé cesty.

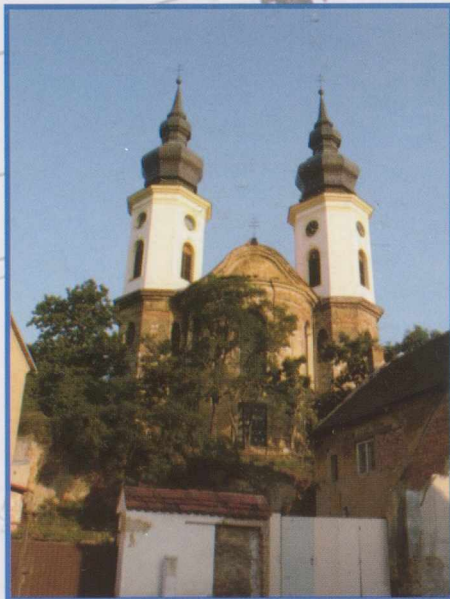
-Málov- Chomutov-BŘEZNO U CHOMUTOVA (pP15)

Dvě věže vrcholného baroka na kopečku na kraji obce. Už se to zdá velmi dávno, že jsem tam několikrát ministroval. Ta trocha nostalgie k putování také patří. Tma už je velká a tak se návrat domů děje obvyklou

KOSTELY SV. PETRA A PAVLA V NAŠÍ DIECÉZI

Tanvald	pP1	548,7 nm
55-44-18,7		
15-16-41,4		
Ludvíkov pod Smrkem	pP2	
450,1		
50-54-53,4		
15-12-23,3		
Lindava	pP3	302,7
50-44-57,3		
14-39-30,8		
Božíkov	pP4	263,5
50-40-10,4		
14-38-46,1		
Mimoň	pP5	294,3
50-39-18,3		
14-43-26,9		
Bezno	pP6	288,7
50-22-02,9		
14-47-44,7		
Mělník	pP8	235,6
50-21-02,8		
14-28-26,3		
Chcebuz	pP7	299,5
50-29-01,6		
14-25-25,9		
Doksany	pP9	155,9
50-27-38,2		
14-09-44,8		
Želkovice	pP10	347
50-27-47,3		
13-52-25,8		
Dubany	pP11	167
50-23-51,4		
14-00-45,4		
Levonice	pP12	195
50-20-15,2		
13-40-30,4		
Podbořany	pP13	340
50-13-45,4		
13-24-42,9		
Volyně	pP14	738
50-26-56,4		
13-12-43,7		
Březno u Chom.	pP15	
50-24-5,8		
13-25-17,4		
Horní Prysk	pP16	428
50-47-24,5		
14-29-38,1		
Volfartice	pP17	330
50-43-49,3		
14-27-08,9		
Růžová	pP18	314
50-50-37,4		
14-17-32,7		
Úštěk	pP19	267
50-35-05,0		
14-20-35,3		
Soběnice	pP20	315
50-34-11,8		
14-14-39,4		
Žitenice	pP21	232
50-33-18,3		
14-09-23,6		
Varnsdorf	pP22	343
50-54-43,2		
14-37-11,8		
Žežice	pP23	374
50-41-08,9		
14-04-15,2		
Fojtovice	pP24	718
50-42-58,3		
13-51-18,3		
Osek	pP25	262
50-37-15,9		
13-42-12,9		
Jeníkov	pP26	248
50-37-43,7		
13-44-58,8		
Křemýž	pP27	259
50-35-50,4		
13-49-14,6		
Sutom	pP28	393
50-30-12,2		
13-58-28,9		
Bílina	pP29	250
50-32-50,8		
13-46-29,4		
Podlešín	pP30	425
50-37-21,2		
14-02-08,1		
Semily	pP31	347
50-36-10,6		
15-20-14,7		

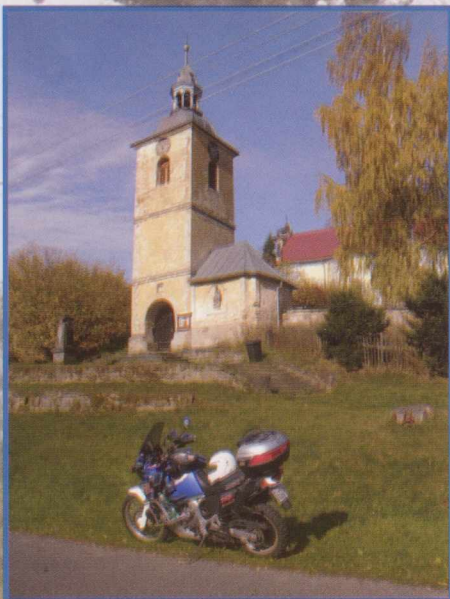

cestou: Louny-Slaný-Mělník-M.Boleslav-Turnov-Semily

3. etapa 21. října

Semily-Turnov-Liberec-Cvikov-Kamenický Šenov-HORNÍ PRYSK (pP16)

Místní jsou hrdí na svoji památku a jsou rádi, že se opravuje jak zvenčí, tak uvnitř. Dělníci hovoří o využití ke kulturním účelům. Vitrina je ale aktuální a hovoří o misijní neděli a o růženci. Tedy ten správný kult. Vysoko na průčelí je onen známý trojúhelník s Pannou Marií na vrcholku. Stavitel počítal s dnešní dobou. Sochy nemůže nikdo odcizit, ničí je jen zub času.

-Kamenický Šenov-Slunečná-VOL-FARTICE (pP17)

Na kopečku celkem veliký kostel s obnovenou fasádou věže se světci, kteří kostel jasně určovali. Pěkné místo.

-Veselíčko-Srbská Kamenice-RUŽO-VÁ (pP18)

Velice pěkně opravený kostel se sochami světců vysoko na římsě s dominantně uprostřed instalovaným ciferníkem velkých hodin. Vlevo od hlavních vstupních dveří aktuální vitrina včetně záklaných informací o novém biskupovi, vpravo informace o historii kostela a opravách jak v češtině, tak v němčině (pochopitelně, nacházíme se blízko státní hranice). Co bylo velmi milé, to byla výzva ke svatým patronům: Buďte sloupy naší víry!

-Karlova-Žandov-Valteřice-Taneček-Kravaře-Lukov-ÚSTĚK (pP19)

Kostel na náměstí, s historickými informacemi na tradiční smaltované tabulce, informace o bohoslužbách vyvěšeny na dveřích kostela. Prohlídka kostela se dá zajistit v infocentru Ústěku.

-Trnoblany-Mladé-SOBĚNICE (pP20)

Jestli si někdo nedovede představit pohádku o Šípkové Růžence, tak zde by mohl být vzor. Ke kostelu se nejde prodat. Dřevěný plot je střídán křovím různého druhu. Lze jen vytušit, kde byl hlavní vchod. Jsou tam naznačeny schody, vstupní zděný oblouk a vše hustě zarostlé křovím. Silně depresivní, ale platné místo dřívější úcty ke svatým patronům Petru a Pavlu.

-Trnovany-Podviní-ŽITENICE (pP21)

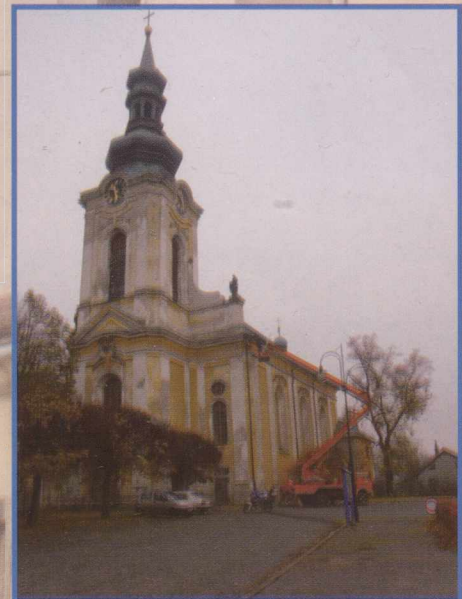

Trochu členitý kostel s jakoby vyrůstající věží z boku lodě.

Návrat domů přes Kravaře-Zahrádky-Doksy-M.Boleslav-Turnov-Semily

4. etapa 5. listopadu

Semily-Turnov-Liberec-Cvikov-VARNSDORF (pP22)

Dotazování neprobíhalo hladce. Místní znají kostel jenom podle barvy omítky.

Takže jsem nejdříve narazil na starokatolický, pak mně poslali k evangelickému a nakonec jsem se dostal správně na hlavní náměstí k poněkud omšelému našemu katolickému. Vysokozdvíhací plošina zahajovala nějakou činnost na okapech. Takže opravy vypadají nadějně. V blízkosti je vícejazyčná tabule o historii kostela.

-Česká Kamenice-Děčín-Javory-Slavošov-ŽEŽICE (pP23)

Malá obec s bílým čerstvě opraveným kostelíkem, spravovaným z Ústí nad Labem. Nechyběl "čerstvý" a podrobný pořad velikonocních bohoslužeb v okolí.

Narazil jsem na místní, kteří nevěděli o kostelíku vůbec nic.

-Arnultovice-Žďárek-Telnice-FOJTOVICE (pP24)

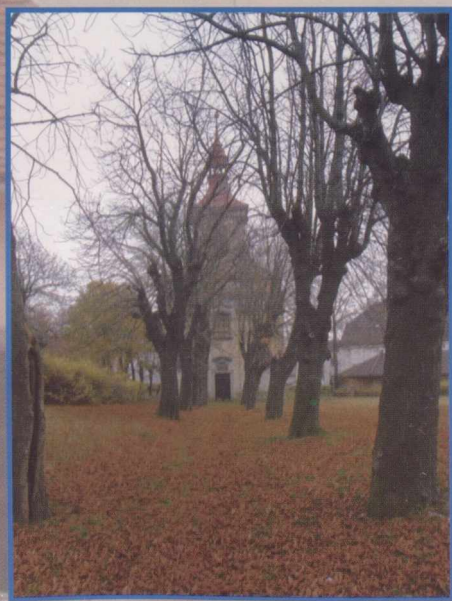
Nikdo nevěděl, kde by nějaká kaple měla být. Po půlhodině dotazování jsem zajel až do dvora místního statku. Jeden traktorista se rozpomněl, že mu babička říkala, že kaple byla na rynku tam, kde teď stojí ten nový barák. Tak přeci. Zase jsme ovanuti vysídlením a komunismem. Kaple byla a už není po ní asi stopy. Na jejím místě je nový dům a vedle něho jiná "památká". Poslední vytěžený vozík cínové rudy.

-Cínovec-Dubí-Hrob(zdravím Štefane)-OSEK (pP25)

V duchu zdravím cisterciáky a jsem odkázán místními zahradnicemi na paní v INFO.

Ta ochotně ukazuje na mapě můj cíl, vzdálený od baziliky P.Marie asi jeden kilometr.

V parčíku s kaštanovou alejí vedoucí k hlavnímu vchodu stojí kdysi funkční farní kostel. Nyní jen chátrající památka. Svatí Petře a Pavle, orodujte za nás!

-za 3 km-JENÍKOV (pP26)

Kostel je pěknou dominantou na vršku. Pro jistotu se ale vždycky ptám. Tentokrát slečny na začátku obce. Poprvé mi bylo hlasitě a zřetelně odpovězeno: To je kostel svatých Petra a Pavla. Poděkoval jsem a byl

velmi potěšen. Dojel jsem pod kopec a vystoupal po schodech nahoru. Vše zavřeno, jen dveře do sakristie pootvěřené. Hned mě napadly chmurné myšlenky podobné těm, jaké vás napadají jen na opuštěných poutních místech. Náhle se však dveře úplně rozevírají a v nich je pastorační asistentka Jana, kterou znám z domovské farnosti. Překvapení bylo oboustranné. Bylo to zřejmě největší překvapení mého putování. "Náhodou" jsem dostal ochotnou průvodkyni i vnitřku kostela. A teprve tam jsem poprvé viděl žití roku sv. Pavla v praxi. Socha sv. Pavla byla na čelném místě. Díky Jano.

-Lahost-Zabrušany-KŘEMÝŽ (pP27)

Členitý kostel zřejmě bez aktivní duchovní správy. Ženy na místní lavičce mi jen potvrdily, že jsem správně.

-Žalany-Velemín-Březno-SUTOM (pP28)

Místní paní jsem musel napovědět, jinak by zasvěcení kostela nedala dohromady. Věk asi 60 let mohl napovídat určitým místním či náboženským vědomostem, ale měl jsem smůlu. Dominantní na kostele je soška sv. Jana Nepomuckého. Nízká zvonice vedle kostela se právě opravuje.

-Lhota-Lukov-Kučlín-BÍLINA (pP29)

Kostel je v centru města a zádveří je otevřené k nahlédnutí. Sochy patronů vévodí hlavnímu oltáři. Pořady bohoslužeb jsou v průhledce na hlavních dveřích kostela.

-Hostomice-Teplice-Řehlovice-Stebno-PODLEŠÍN (pP30)

Malá kaple sv. Jana a Pavla uprostřed vesnice z venčí ničím nápadná. Uvnitř pak je jen obraz Panny Marie. To je obvyklá praxe správkyň a udržovatelek vesnických kapliček, a je to tak dobře.

-Dubice(krátká odbočka do Dubiček)-Velemín-dálnicí k Mělníku-M.Boleslav-Turnov-Semily.

"To nejlepší nakonec": Domácí kostel sv. Petra a Pavla v SEMILECH (pP31) živá farnost, nedělní bohoslužb v 8.30

Kostel je r. 1911 přestavěn do novorománského vzhladu se specifickou věží a u hlavního vchodu vás uvítají sochy svatých Petra a Pavla v životní velikosti z původního barokního kostela. Přijďte pobejt.

A co dál ?

Moje cesta snad pomohla oživit něco trochu zapomenutého, upřesnit a aktualizovat místopis. Je před námi ještě polovina roku sv. Pavla. Kdo je zdravý, naplánuje výlet sám nebo s rodinou, pěšky nebo na kole. Ostatní třeba v "krabicích". Kdo je sběhlý v internetových aplikacích, vytiskne si mapku s konkrétními petropavlovskými souřadnicemi a půjde či pojedje na jisto. Svatý otec vyhlásil, Svatý otec přislíbil duchovní užitek za splnění předem daných podmínek.

Využijme to tam, kde je duchovní správa. Na internetu nebo telefonem si nezapomeňte ověřit pořad bohoslužeb. Neobsazená místa jsou určité vhodným cílem výletů a meditací. Naše diecéze je mistrovským Stvořitelovým kouskem a žasnout není projevem slabosti. Je to odměna. **bratr Josef**

Živý betlém aneb vánoční hra v Trmicích

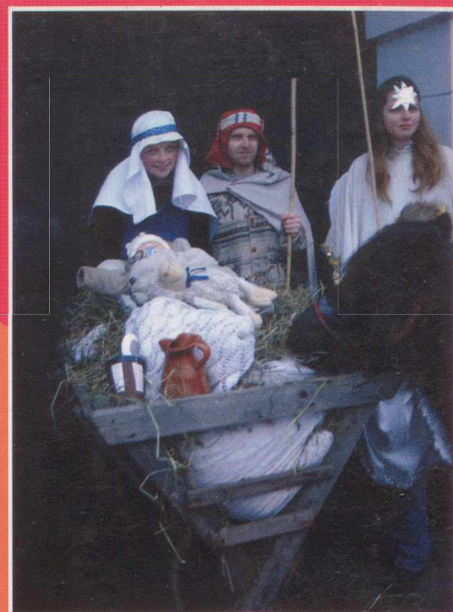
Když jsem byl dotázán, zda bych napsal něco o vánoční hře v Trmicích, přitakal jsem, abych si hned vzápětí uvědomil, že vlastně o hře nic nevím: ani jak se jmenuje, ani kdo je autorem, vzhledem k věku si ani už nevybavuji různé vtípné hlášky a další. Nuže, oč se s vámi podělím, bude prostě pár postřehů a dojmů (a pár zákulisních informací, samozřejmě).

Přestavení, které se uskutečnilo v sobotu 27. prosince před trmickým kostelem, shlédlo vděčné publikum, které ocenilo osobní vklad každého z herců i nápaditý text. Můj dojem: počet diváků rok od roku roste, vánoční hra se stává pomalu tradicí, na kterou se těší malí i velcí.

Děj je sám o sobě prostý. Andělé jsou archandělem Gabrielem vyzváni, aby zvěstovali pastýřům, že se narodil Mesiáš. (A hned drb ze zákulisí: anděl – dívka je v pravém životě muž a měl původně představovat archanděla Gabriela; naproti tomu Gabriel je v občanském životě mladou ženou. A můžeme se jen dohadovat, jaký zde byl režisérský záměr, oceňujeme však pohlednou tvář Gabriela i bujnou hřívu anděla dívky, jemuž byl dobrým soupeřem anděl chlapec. A propos režisér – vlastně nevím, kdo jím byl, nicméně orchestr pastýřů hrál pod taktovkou správce trmického farnosti, Jiřího Voleského coby prvního houslisty.) Andělé se ujímají svého úkolu. Do toho vyzývá (zhurta a přesvědčivě) zástupce římské okupační moci všechny obyvatele Izraele, aby se odebrali do svých domovů, neb se má uskutečnit sčítání lidu. A nastává frmol: malé stěhování národů. To má však (minimálně) jednu oběť. Je jím nebohý hostinský v hospůdce U dobrého anděla. (Frontální část této „budovy“ byla prakticky jedinou rekvizitou na „scéně“ a středobodem veškerého dění – inu doby se moc nemění...) Tento nebožák, který neuzije chvíle klidu, jsa neustále a postupně vyrušován Josefem s Marií (ty naštěstí odkáže do chléva), pastýři (ty by nejraději odkázal jinam), anděly (ti alespoň vymohou nějaké věci pro Svatou rodinu od hodné hospodské), mudrci/králi od Východu (a kdo ví kým ještě), je zpočátku notně asertivní, později velmi nerudný a na konci s pokorou pokleká, aby se klaněl svému Vykupiteli. To vše za pomoci bodré hospodské, která je svému muži oporou i korekcí, jak už tomu v životě bývá. (A opět drobná poznámka ze zákulisí: původně měl manžel hospodské hrát její manžel v reálném životě. Nevíme, z jakého důvodu nakonec nastoupila alter-

nace, snad nemoc, snad ale možná i fakt, že v jednom okamžiku říká hospodská svému manželovi „Nebud, muži, natvrdlý“, což my chlapi někdy holt hůř snášíme...Ale nevím. Expresivní výraz hospodského byl nicméně jednou z ozdob představení.) Jinak vše dopadlo dobře. Pastýři našli do Betléma cestu, stejně jako králové (nechyběl ani černý vzadu). Dary byly přiměřené a byly zdárně doneseny, kadidlem se nešetřilo a hospodský se smířil se všemi. V betlémském chlévě se ve společnosti Svaté rodiny (hodného Ježíška a šťastných rodičů),

na zdárný průběh dozírající Gabriela a za poklidného přežvykování a příslovečného ohřívání děťátka dechem živých „hovádek“ završila scéna, která je obrazem našeho života: hledání a nacházení, provinění, odpuštění a usmíření, pozornosti vůči zázrakům Boží přítomnosti okolo nás a pokorné péči o stvoření. V tomto duchu vyřizují všem čtenářům Zdislavy pozdrav z trmického Betléma a přání do dalšího roku na naší cestě do věčného Betléma. (hv)

